

Kávéztunk és a díszhalakról diskuráltunk, majd két helyszínen is megnéztük a vízi világ gyönyörűségeit. Először az akkor még berendezés alatt álló üzlethelységbe látogattunk, ahol óriási látvány fogadott: az egyik teremben kék háttérű medencékben sügerek, fátyolos farkú szifók, aranyhalak, a másokban palotapincsihez hasonló tengerimalac, egerek és vinnyogó papagájok láttak vendégül. Ezek után a diszkoszhal-tenyésztőbe vettük az irányt. Egy Betlen-negyedi garázs leválasztott részében a külvilágtól teljesen elzárva tenyészttek ezek a nem mindennapi pikkelyesek, az óriási méretű diszkoszhalak. Párokban, kisebb csoportokban az ikrázó kúpok körül keringve és az ivadékokra vigyázva vettek szemügyre és persze mi is őket. A látvány valami lélegzetelállító volt és nem a teremben érzékelhető páratartalom miatt. Mi csodálkoztunk, Levente mesélt...

Mióta foglalkozol akvarisztikával?

Körülbelül hat éves koromban kaptam édesapámtól az első akváriumot és azóta folyamatosan, még az egyetemi évek alatt is volt egy kisebb akváriumom, amit tudtam költöztetni. Azóta folyamatosan van.

Mi fogott meg először, ami miatt ebből szerelem lett? Volt segítséged a kezdetekben?

A halak szépsége. És amikor kezdtek szülni a guppi nőtényeim, akkor elvettem az ivadékokat és nevelgetni kezdtem. Így kezdődött. Fokozatosan alakult ki. Édesapám is akvarizált és az nagy befolyással volt rám. Sokat tanultam tőle.

Milyen halaid voltak a legelején?

Guppikkal kezdtem: a kilencvenes évek elején nem nagyon lehetett a problémásabb halakat megkapni, diszkoszt például én egy olyan tíz éve tudom, hogy létezik Romániában. Egyetem után fogtam neki a nehezebben szaporítható halak tenyésztéséhez, addig inkább a könnyebbekkel foglalkoztam. Elevenszülőket tartottam, mint például a **guppik, plati**
k , **sz**

ifók

, aztán néhány könnyebben ikrázó fajt is, mint például a

kolibri hal

, a

sziámi harcos hal

,

zebra dáníó

, és most az utóbbi években foglalkoztam a kényesebb halakkal mint a

pillangó törpesügér

,

diszkoszhal

,

Ancistrus

, néhány

Corydoras

faj,

páncélos harcsa

.

Állattenyésztő mérnök vagy. Csak halakat tenyésztettél?

Igen, azt végeztem. Korábban foglalkoztam kutyákkal, de azt már tíz éve abbahagytam. Miután elkerültem egyetemre abbahagytam. Tartottam és szaporítottam kutyákat, de nem tenyésztettem. Viszont tenyésztettem **Gould Amandinat** (pinty féle) és **Fisher törpepapagájt**.

Mikor kezdted el diszkoszhalakkal foglalkozni? Milyen volt az első kapcsolatod velük?

2004-ben végeztem az egyetemmel, azóta kerültek képbe a diszkoszok. Az eleje kemény anyagi befektetés volt. Sajnos saját bőrömön tapasztaltam meg, hogy mennyire kényes ez a faj. Saját bőrömön kellett megtanulnom, hogy milyen tartási körülményeket igényel, milyen vízminőséget. Sok veszteségem volt akkor.

Arra emlékszel, hogy mennyibe került ez neked?

Egy ivadék-csapattal kezdtem. Körülbelül 5-6 centisen vettem őket, de a pontos összegre nem emlékszem. Körülbelül egy fizetésemnek az ára volt. Ez a csapat túlélte, de nem volt a

megfelelő minőség, ezért túladtam rajtuk. Utána vettem egy másik csapatot és elkezdtem szaporítani őket.

Honnan származnak a diszkoszhalak?

Dél-Amerikából, az Amazonas és a hozzátartozó mellékfolyókból, mint a Rio Negro, Rio Xingu

Madeira

. Kutató akvaristák befogtak néhány példányt és azt hiszem először

Németországba

érkeztek.

Európában

először Németországban voltak az első tenyésztési eredmények velük kapcsolatban.

Ők a legjobbak?

Igen. A németek és a hollandok. Azt kell tudni a németekről és úgy általában az európaiakról, hogy nagyon stabilan tenyésztettek néhány színváltozatot – vonaltenyésztésként – és nagyon sokat adtak a minőségre: színre és nevelőképességre. Viszont a kelet-európaiak az új színváltozatok kitenyésztésével voltak el. Mánia lett a minél ritkább színváltozat tartása és a németek is kénytelenek voltak ezt csinálni – a divat szerint tenyészteni.

Mit kell tudni ezekről a halakról. Akik először találkoznak velük, azoknak mit tanácsolnál?

Az első és legfontosabb amit a diszkoszról tudni kell, hogy különböznek a tartási és tenyésztési körülmények. A tartásánál ha az ember néhány fontos tudnivalót betart, akkor nem igényel sokkal többet, mint egy más díszhal. Azt kell tudni, hogy lágy savas és meleg vízben élnek. 28 Celsius fok optimális a tartásukhoz, ha 28 alatt tarjuk, akkor előbb-utóbb megfáznak, gyengül az immunrendszerük és különböző betegségek támadják meg, főleg a bélparazitákra érzékenyek. Nem esznek és fokozatosan múlnak ki. Fél évig, de akár egy évig is elhúzzák. Ennek látható jelei is vannak, például kifutnak ez ételre, be is falják, de kiköpik – ez az első jel. Ha tovább tart a gyomorgyulladás, akkor apatikus lesz és a hal félrehúzódik, megváltozik a színe, fejjel lefele áll.

Milyen halakkal tarthatók együtt?

A diszkoszokat Dél-Amerikai halakkal ajánlott együttl tartani, olyanokkal, amelyeknek a hőmérséklet- és a vízkémiai igényük hasonló és nem túl agresszívek: 28 Celsius fokos, savas és lágy vízben. A **Characidae pontylazacok** családjából származó halak közül a **vörös neon**

, a
vörössorrú pontylazac

; a
Cichlidae sügérek

közül a
pillangósüger

,
kakadu süger

,
pandasüger
bírnák a magasabb hőfokot. A

Loricariidae (vértesharcsák)

családjából lehet az

Ancistrus ranunculus (Tüskésorrú algaevő harcsa)

;
Hypancistrus zebra (Zebra algaevő harcsa)

a
Corydoras (Páncélos harcsa)

családból a

Corydoras sterbai (narancsúszójú páncélos harcsával)

, ez utóbbi kimondottan meleg vizet igényel. Persze van számtalan

sügerfaj

, amikkel jól érzik magukat. Kishalakkal is megférnek, nem bántják őket. Egymással szemben

agresszívek, mert területvédő halak.

Milyen a nekik megfelelő akvárium?

Azokat szeretik, amelyekben a víz enyhén savas, ezt el lehet érni ha **mangrove** vagy **vasfa** gyökereket helyezünk az akváriumba, melyekből csersav oldódik ki. Igazából ezt a meleget kevés növény viseli el, mint pl. az

Echinodorus

különböző változatai . Ez egyébként őshonos faj. Rá kell kérdezni az eladótól, hogy szereti, vagy nem a meleg savas vizet a növény. Ha nem biotop akváriumot akar az akvarista, akkor más kontinensről származó növényt is belehet tenni, amelyek szeretik a meleg savas vizet. Pl. a nagylevelű **Bacopa**, **Vízilándzsafű**, stb.

A levegőztetést és szűrést hogy kell megoldani?

Az oxigén igényük nem nagyobb, mint más hálnak, viszont minél melegebb a víz az akváriumban, annál kevesebb az oldott oxigén, így ajánlott levegőztetni az akváriumot. Van aki úgy oldja meg ezt, hogy a szűrőberendezésre ráköthető egy levegőslag, de lehet porlasztóval, levegőpumpával. Volt olyan diszkoszos akváriumom, amiben nem volt levegőztető és jól éltek. Nem akartam, hogy a levegőztető miatt vízkövesedjen a neoncső. Nem volt befedve az akvárium és az oxigén felvételének nagy része a víz felszínén történt. Ha a szűrő jól van beállítva és eléggé mozgatja a víz felszínét, akkor megfelelő mennyiségű oxigén kerül a vízbe.

Táplálásukról mit mondanál?

Elég kényes gyomrúak, ezért erre oda kell figyelni. Hajlamosak a paraziták okozta bélgyulladásra és ha nem megfelelő a táplálék, akkor ez erjedni kezd a gyomorban, majd gyulladás lesz belőle. Csak minőségi, kimondottan diszkoszoknak gyártott „ételt” kell adni nekik: granulátumok, lemezesek. Ajánlott heti két alkalommal fagyasztott étel adni, ami **vízibolhát, art émiát**

,
krillt

,
szúnyoglárvát
tartalmaz.

Sokan foglalkoznak Székelyudvarhelyen diszkoszhalakkal?

Tudomásom szerint tartásával sokan foglalkoznak. Az a tapasztalatom, hogy ha megadják a körülményeket: egy jó szűrővel ellátott minimum 200 literes akváriumban tartják őket és betartják azt, hogy nem tartanak többet egynél ötven literenként, akkor nem lesz panasz. Persze ehhez még jó minőségű táp is kell. Tenyésztéssel nem foglalkozik senki Udvarhelyen. Ismerek egy olyan embert a megyében, aki szaporítással próbálkozott, voltak eredményei, de mivel szeszélyes hal, inkább más halakat tenyészt.

Mit jelent egy diszkoszhal-tenyésztőnél az eredmény?

Azt jelenti, hogy néhány pártól állandóan van nevelendő ivadék, azaz olyan ivadék, amely szülőiről táplálkozik. Folyamatosan tud diszkoszokat előállítani. Nem véletlenszerűen, hogy egy évben véletlenül elkapunk egy olyan alkalmat, amikor be tudtuk állítani a vizet és tudunk nevelni egy csapatot, hanem folyamatosan tudunk nevelni.

Hat éve űzöd ezt. Hová jársz továbbképzésre, tapasztalatcserére?

Van Szentgyörgyön egy barátom, aki szintén tenyészt diszkoszokat és nagyon ügyes. Vele szoktam beszélgetni ezekről a dolgokról és Magyarországon van néhány tenyésztő, akivel felvettem a kapcsolatot és Skype-on, telefonon beszélünk vagy személyesen találkozom velük.

Van Romániában diszkoszhal tenyésztők egyesülete?

Van egy egyesület, de nem vagyok aktív tagja. Nézem az oldalukat, olvasom, de nem veszek részt benne.

Ha valaki tenyésztésükre adja a fejét, akkor mit kell betartania? Vannak tanácsaid nekik?

A tenyésztésnél az a legfontosabb, hogy először tapasztalatot gyűjtsön. Azért nem lehet konkrét tanácsokat adni, mert különbözőek a vizek, amivel lehet próbálkozni. Sokat kell tudni a víz kémiaijáról. Ne legyen nehézség egy vizet lágyítani vagy ne legyen nehézség leellenőrizni a víz keménységét, hogy milyen hidrogénion koncentrációja van, vagy a vezetőképességét. Ezekhez mind felszerelés kell. A másik, amit nagyon tudnék ajánlani, az, hogy csak nagyon jó minőségű tenyész anyagot vásároljon. Általában az Európában tenyésztett diszkoszhalak sokkal értékesebbek, mint az Ázsiából származó halak. Az európai tenyésztők általában vigyáznak arra, hogy a szín és testforma mellett a nevelőképességre is szelektálják a diszkoszhalakat. Ez nem egy olcsó dolog. Azt el tudom mondani, hogy a jelenleg felkapott színváltozatok, mint például az albínó ára elmeget 2000 lejig is.

Ez egy hal ára?

Nem, ez egy párnak az ára. Egy olyan pár, amiknél be van bizonyítva, hogy nevelnek. Ezt általában fényképpel bizonyítják, vagy elmész és megnézed személyesen. Ezeknek az ára 2000 lej körül van. Viszont azt tudni kell, hogy azok a színváltozatok, amelyek réginek számítanak és nem felkapottak, azok a fenti árak feléért vagy akár negyedéért is megkaphatók.

Tenyészpéldányokról beszélünk. Mennyi az ára egy mindenki számára elérhető diszkosznak?

Egy díszakváriumi példány ára – én a kiskereskedési árát mondom – olyan 150-200 lej. Ezt nem tenyésztési célra szánják, hanem például dekorációnak.

Azoknak mit mondanál, akik nem kezdenének diszkoszhallal, de kedvet kaptak az akvarisztikához?

Mindenféleképpen a nagy akváriumokat kell ilyenkor előnyben részesíteni, mert azokban könnyebb beállítani és fenntartani a biológiai egyensúlyt. A megvásárlása minimális összeggel nagyobb, mint egy kicsi akvárium esetében, minimális munkával jelent többet, mint egy kisakvárium. Sokkal kevesebb probléma szokott jelentkezni a nagy akváriumnál, például algásodás vagy a víz kémiai egyensúlyának a felborulása. Sokkal egyszerűbb egy nagyobb fenntartása.

Milyen fajok legyenek az elsők, amit egy kezdő megvásárolhat?

Széles a paletta. A lényeg, hogy élőhely szerint válassza a halakat vagy legalább hőmérséklet-igény és vízkémiai szempontból legyenek hasonlóak. Azt a halat, amelyik egy savas meleg vizet igényel, azt ne rakjuk össze egy olyanal, amelyik a lúgos és hideg vizet szereti, mert valamelyik könnyen elpusztulhat, de biztosan nem fogja jól érezni magát. Van hogy húzzák éveket, de nem mutatják a rájuk jellemző színüket, nem úgy viselkednek, ahogy kellene, tehát nem nyújtanak egy olyan látványt, amit elvárunk egy akváriumi haltól.

Milyen egy szép akvárium?

Ezt mindig úgy szoktam eldönteni – ha például bemegyek valahová és ott van egy akvárium -, hogy ha az rendezett, és látom, hogy nem egy összevisszaság van, akkor szép. Van aki növényes akváriumot szereti, van aki a biotop, afrikai akváriumot szereti... Mindegy, hogy milyen típusú, ha a halak nincsenek elhanyagolva, akkor az szép.

Mennyit kell foglalkozni egy akváriummal, hogy az karban legyen tartva?

Heti másfél óra takarítás. Ennyiben kimerül. Persze azt nem nézzük, hogy naponta kétszer-háromszor enni adunk a halaknak. Hetente, de lehet ha kéthetente elég ez az idő. Attól függően, hogy mennyire zsúfolt az akvárium, milyen a szűrő: cserélünk 15-20 százaléknyi vizet, algátlanítjuk az üvegeket, amikor kell, akkor kipucoljuk a szűrőket.

Ha az akváriummal foglalkozóknak kérdéseik vannak hol találhatnak meg?

A Kossuth Lajos utca 47. szám alatt válaszolok bárki kérdésére az akváriumokkal, halakkal kapcsolatban.

További sok sikert és megannyi vásárlót és persze egészséges ivadékokat kívánunk.

{gallery}Bedohazi/SogorLevente{/gallery}